> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

t.a.v. de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, mw. K.T. van Bruggen

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Contactpersoon
contact@inspectie-jenv.nl

Onze referentie
8017172

Datum 10 september 2026
Betreft Ernstige zorgen over steeds verdergaande versobering van het verblijf van jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen

Geachte mevrouw Van Bruggen,

De overheid heeft een grote verantwoordelijkheid ten aanzien van jeugdigen die in aanraking komen met het jeugdstrafrecht, een doelgroep die vaak in kwetsbare posities verkeert. In het jeugdstrafrecht staat het pedagogisch uitgangspunt centraal.[1] Dit betekent dat de vrijheidsbeneming van jeugdigen gericht is op opvoeding en resocialisatie, om zo de kans op herhaling te verkleinen. Hierin ligt een dwingende opdracht voor de overheid, uitgevoerd door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's), om een passend en verantwoord verblijf te garanderen in een ontwikkelingsgerichte, veilige en gezonde omgeving. De Inspectie Justitie en Veiligheid, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (de inspecties) zien dat het betekenisvol invulling geven aan deze opdracht al jarenlang onder druk staat. Hoe zeer de DJI en de JJI's zich hier ook gezamenlijk voor inspannen.

De inspecties zien het als hun opdracht om u als verantwoordelijk bewindspersoon voor de JJI's te attenderen op de gevolgen van een steeds verdergaande versobering van het verblijf van jeugdigen in de JJI's. Het delen van hun zorgen achten de inspecties juist nu van belang. Samen met de DJI, JJI's en de bijbehorende scholen werkt u toe naar een nieuwe opdracht. De inspecties onderstrepen de noodzaak van een uitvoerbare opdracht voor de JJI's. Tegelijkertijd maken zij zich zorgen over het niet naleven van de geldende normen in de tussentijd. Met deze brief delen de inspecties daarom hun urgente en ernstige zorgen over het langdurig uitblijven van perspectief op rust en ruimte binnen het stelsel van JJI's om de kwaliteit te waarborgen en te verbeteren.[2] De inspecties dringen er bij u op aan om het pedagogisch uitgangspunt blijvend centraal te stellen bij de vrijheidsbeneming van jeugdigen. Hiervoor is het noodzakelijk om met spoed de randvoorwaarden voor de JJI's te verbeteren.

Aanleiding

De inspecties maken zich sinds 2019 aanhoudend zorgen over de rechtspositie en de veiligheid van jeugdigen die in de JJI's verblijven, de steeds verdergaande versobering van het dagprogramma, de voortdurende overvraging van personeel

[1] Voortvloeiend uit (inter)nationale wetgeving zoals artikel 77a tot en met 77gg van het Wetboek van Strafrecht, artikel 2 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, artikel 24, 77 en 78 van het Reglement justitiële jeugdinrichtingen en artikel 3 en 37 van het Verdrag inzake de rechten van het kind.
[2] De inspecties baseren hun inzichten op jaarlijkse locatiebezoeken aan de justitiële jeugdinrichtingen, periodieke gesprekken met de Dienst Justitiële Inrichtingen, ondernemingsraden en Commissies van Toezicht, het toezichtbezoek aan JJI Lelystad en Stedenschool (24 april 2026) en Teylingereind en De Burcht (26 juni 2026).

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

en de negatieve gevolgen die dit heeft voor het pedagogisch leef- en behandelklimaat en een veilig werkklimaat. De inspecties vragen hier sindsdien herhaaldelijk aandacht voor.[3] In juli 2021 intensiveerden de inspecties het toezicht op de JJI's.[4] Hierop besloot uw ambtsvoorganger in 2023 tot de invoering van tijdelijke noodmaatregelen.[5] De invoering van de noodmaatregelen, de toegezegde monitoring hierop door de DJI en het geboden perspectief op verbetering, gaven de inspecties het vertrouwen om het intensief toezicht af te bouwen.[6]

De beoogde verbetering is echter uitgebleven. In 2024 concludeerde de Inspectie Justitie en Veiligheid bovendien dat het pedagogisch uitgangspunt in de hele jeugdstrafrechtketen onder druk staat.[7] In 2025 en 2026 concludeerden de inspecties naar aanleiding van toezichtbezoeken aan RJJI De Hartelborgt, JJI Lelystad en Teylingereind opnieuw dat de aanhoudende personele en capacitaire tekorten leiden tot hardnekkige knelpunten in de JJI's en negatieve gevolgen voor de jeugdigen.[8]

Gepleegde inspanningen en maatregelen door verantwoordelijke bewindspersonen sinds 2019

In 2019 besloot de toenmalig minister voor Rechtsbescherming tot het gefaseerd afstoten van 128 plekken aan JJI-(over)capaciteit, resulterend in de sluiting van JJI het Poortje Juvaid in Veenhuizen en JJI Het Keerpunt in Cadier en Keer.[9] Gelijk opgaand met het gefaseerd afstoten van JJI-plekken, nam de instroom van jeugdigen toe. Dit leidde tot een hogere bezetting in de overblijvende JJI's en snel hierop volgend tot een tekort aan JJI-plekken. De ingeschatte reservecapaciteit, die nodig werd geacht om te kunnen anticiperen op een eventuele toename van het aantal benodigde plekken in de toekomst, is daarmee niet toereikend gebleken. Zo kon het gebeuren dat in 2021 JJI Het Poortje Juvaid in Veenhuizen werd gesloten, en in 2024 JJI De Haven in Veenhuizen weer opende. Tot op heden is sprake van een aanhoudend tekort aan JJI-capaciteit.

In 2023 voerde uw ambtsvoorganger tijdelijke noodmaatregelen in vanwege de aanhoudend zorgelijke situatie in de JJI's. Die moesten de kwaliteit van het verblijf en de behandeling waarborgen en de negatieve gevolgen voor jeugdigen tot een minimum beperken. Deze noodmaatregelen liepen vooruit op de aangekondigde wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj). Eén van de noodmaatregelen behelsde de introductie van het alternatieve dagprogramma.

[3] Zie Brief Zorgen Inspecties kwaliteit taakuitvoering JJI's, 4 juli 2019, Brief inspecties aan DJI verzoek periodiek informeren voortgang maatregelen actuele druk op de JJI's, 7 juli 2021, Brief Voortgangsbrief intensief toezicht inspecties JJI's en scholen, 28 oktober 2021, Voortgangsbrief intensief toezicht JJI's, 10 maart 2022, Brief stand van zaken intensief toezicht JJI's, 10 november 2022, Afsluitbrief intensief toezicht JJI's, 5 september 2023, Bevindingenbrief inspectiebezoek JJI De Haven en VSO Veenhuizen, 19 december 2024, Inspectiebrief Capaciteitsproblemen DJI, 7 april 2025, Brief Ernstige zorgen over effect acute personele tekorten op jongeren en medewerkers in RJJI De Hartelborgt, 31 juli 2025 en Brief Bevindingen toezichtbezoek JJI Lelystad en Stedenschool, 28 juli 2026 en Brief Bevindingen toezichtbezoek Teylingereind en De Burcht, 10 september 2026.
[4] Zie Brief aan DJI verzoek periodiek informeren voortgang maatregelen actuele druk op de JJI's, 7 juli 2021.
[5] Zie Kamerbrief Maatregelen naar aanleiding van IBO Jeugdcriminaliteit van 2 februari 2023.
[6] Zie Afsluitbrief intensief toezicht JJI's, 5 september 2023.
[7] Zie het Inspectierapport Pedagogisch uitgangspunt onder druk, 10 september 2024.
[8] Zie Brief Ernstige zorgen over effect acute personele tekorten op jongeren en medewerkers in RJJI De Hartelborgt, 31 juli 2025 en Brief Bevindingen toezichtbezoek JJI Lelystad en Stedenschool, 28 juli 2026 en Brief Bevindingen toezichtbezoek Teylingereind en De Burcht, 10 september 2026.
[9] Zie Kamerbrief aanpak jeugdcriminaliteit, 28 juni 2019.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

Een maatregel met impact op alle jeugdigen in de JJI's, omdat hiermee het wettelijk vereiste aantal uren dat jeugdigen deelnemen aan groepsactiviteiten is teruggebracht en daarmee versoberd.

Aanvullend hierop zijn vanaf 2023 twee afdelingen met in totaal 48 plekken in Huizen van Bewaring (HvB) van het volwassen gevangeniswezen tijdelijk ingericht voor de plaatsing van jongvolwassenen met een preventieve hechtenis en arrestanten vanaf 18 jaar.[10] Eén van deze tijdelijke afdelingen is recent (eind juli 2026) gesloten voor de doelgroep van jongvolwassenen, de andere afdeling is tot op heden operationeel. Tegelijkertijd staat het stelsel van JJI's voor de opdracht om uitbreiding van JJI-plekken te realiseren.

De afbouw van de inzet van zzp'ers in 2025 heeft de personele krapte in de JJI's verder verergerd.[11] Het gebrek aan continuïteit in het personeelsbestand van de JJI's zorgt ervoor dat ook de realisatie van capaciteitsuitbreiding niet volgens planning verloopt. Het recente plan 'Ruimte voor recht, meerjarig actieplan gevangeniswezen'[12] markeert de druk op de realisatie. De geplande uitbreiding van JJI-capaciteit en de afbouw van de tijdelijk ingerichte afdeling in de HvB, zijn noodzakelijk om capaciteit ten behoeve van het gevangeniswezen vrij te spelen. Tot slot staan de JJI's voor een renovatieopgave, wat impact zal hebben op de bestaande capaciteit.[13]

In september 2025 bevestigde uw ambtsvoorganger dat de huidige opgave van het stelsel van JJI's niet langer passend is. Hierop is een traject van herbezinning ingezet.[14] Dit traject moet leiden tot een voorstel voor een nieuwe, uitvoerbare opdracht voor de JJI's in het eerste kwartaal van 2027. Daarna moet de besluitvorming en de implementatie daarvan nog volgen. Daarbij is de wijziging van de Bjj tot op heden nog in voorbereiding. In de tussentijd zullen de tijdelijke noodmaatregelen, zoals een standaard versoberd dagprogramma voor de jeugdigen in de JJI's, staande praktijk blijven.

Conclusies

De inspecties vinden het van belang allereerst op te merken dat medewerkers in alle JJI's een enorme gedrevenheid en betrokkenheid laten zien. Dagelijks spannen zij zich maximaal in om te zorgen dat de jeugdigen in de JJI's zo min mogelijk last hebben van de aanhoudende capacitaire en personele tekorten. Desondanks sorteren deze inspanningen onvoldoende effect.

De inspecties concluderen het volgende:

1. In de JJI's is sprake van een steeds verdergaande versobering van de kwaliteit van het verblijf, de zorg en behandeling en het onderwijs van jeugdigen.
2. De veiligheid van jeugdigen en medewerkers in de JJI's staat aanhoudend en ernstig onder druk.

[10] Zie Verzamelbrief justitiële jeugd, 5 juli 2023 en Kamerbrief over jongvolwassenen in gevangeniswezen, 10 april 2024.
[11] Zie Brief Ernstige zorgen over effect acute personele tekorten op jongeren en medewerkers in RJJI De Hartelborgt, 31 juli 2025.
[12] Zie Ruimte voor recht: meerjarig actieplan gevangeniswezen, 26 juni 2026.
[13] Zie Kamerbrief Voortgang justitiele jeugd, 17 april 2026.
[14] Zie Verzamelbrief justitiële jeugd, 23 september 2025 en Voortgangsbrief Justitiële Jeugd, 17 april 2026.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

3. Een toekomstgericht handelingsperspectief voor de JJI's blijft (te lang) uit.
4. De noodzakelijke realisatie van uitbreiding van JJI-capaciteit zet de kwaliteit van het verblijf en de veiligheid in de JJI's extra onder druk.
5. Alle gepleegde inzet sinds 2019 resulteerde niet in het beoogde effect: het zorgen voor verlichting van de druk op het stelsel van JJI's én de negatieve gevolgen voor jeugdigen tot een minimum beperken.

De inspecties voorzien een groot risico dat ook toekomstige inspanningen onvoldoende of niet tijdig effect sorteren. Daarbij achten de inspecties de druk op het stelsel van JJI's om met oog voor de kwaliteit van de taakuitvoering de uitbreiding van JJI-plekken te realiseren, in een tijd van grote personele krapte, noodzakelijke renovatieopdrachten en code zwart in het gevangeniswezen zorgelijk. Zij voorzien het risico dat dit een negatief effect heeft op de kwaliteit van het verblijf en veiligheid van jongeren en medewerkers van zowel bestaande als toekomstige capaciteit.

Hieronder lichten de inspecties hun conclusies nader toe.

1. In de JJI's is sprake van een steeds verdergaande versobering van de kwaliteit van het verblijf, de zorg en behandeling en het onderwijs van jeugdigen.

De inspecties concluderen een steeds verdergaande, zorgwekkende versobering van het verblijf, de zorg en behandeling en het onderwijs van jeugdigen in de JJI's. Het pedagogische uitgangspunt en daarmee het doel van het verblijf, gericht op gedragsverandering, resocialisatie en de voorbereiding van jeugdigen op terugkeer in de samenleving[15], raakt verder naar de achtergrond.

Jeugdigen geven zelf aan het frustrerend te vinden dat ze zoveel tijd op kamer moeten doorbrengen en dat dit vaak adhoc gebeurt. Het zorgt voor verveling, irritaties en onvoorspelbaarheid over de dagelijkse invulling van het verblijf. Ook vinden sommige jeugdigen het daardoor nog moeilijker om gemotiveerd te blijven om te werken aan hun doelen, als steeds beloftes worden gedaan die vervolgens niet waargemaakt kunnen worden.

Het dagprogramma van jeugdigen in alle JJI's wordt vanwege de aanhoudende personele krapte veelvuldig ingeperkt. Hiermee voldoen de JJI's niet aan de wettelijk vereiste urennorm van 77 uur[16] groepsactiviteiten per week, maar ook niet aan de vereisten van het alternatieve – versoberde – programma met een (beleidsmatig) gemarkeerde absolute ondergrens van 62 uur aan groepsactiviteiten per week.[17] Daarbij geven de JJI's ook nog eens onvoldoende invulling aan het individueel pedagogisch aanbod op kamer. Jeugdigen zitten te veel tijd op hun kamer, hebben veel te maken met wisselende begeleiders, missen onderwijs en verloven en kunnen niet altijd contact hebben met hun naasten. Daar komt bij dat het onderwijsaanbod onvoldoende passend is bij de leeftijd, het niveau en de verblijfsduur van jeugdigen. Ook is regelmatig sprake van lesuitval.[18]

[15] Zie artikel 2 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.
[16] Zie artikel 22 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.
[17] Zie Kamerbrief Maatregelen naar aanleiding van IBO Jeugdcriminaliteit, 2 februari 2023.
[18] Zie rapport Onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen van de Onderwijsraad, 11 februari 2025.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

2. De veiligheid van jeugdigen en medewerkers in de JJI's staat aanhoudend en ernstig onder druk.
De inspecties concluderen dat een veilig pedagogisch leef- en behandelklimaat en werkklimaat in JJI's steeds verder onder druk staat. In de JJI's is sprake van een langdurig gebrek aan continuïteit in de personele bezetting, wat de forensische scherpte – alertheid op mogelijke risico's – onder druk zet. De aanhoudende personele krapte zorgt daarmee voor een structurele overvraging van medewerkers in de JJI's. De ervaringsgraad van medewerkers neemt af en de werkdruk neemt toe. Dezelfde taken moeten worden gedaan met minder (ervaren) medewerkers, in minder tijd en met een complexere doelgroep.[19]

Jeugdigen voelen zich de dupe van het personeelstekort in de JJI's. Het is voor hen vervelend om steeds andere begeleiders op hun leefafdeling te hebben. Dit zorgt voor onbegrip, frustraties en spanningen, die zowel richting elkaar als richting de medewerkers worden geuit.

Om adequaat en de-escalerend te kunnen handelen, is het tijdig waarnemen, duiden en delen van mogelijke (risico)signalen van jeugdigen essentieel. De tijd om goed te kunnen zorgdragen voor rapporteren, delen en duiden van observaties en signalen en een goede overdracht – tussen medewerkers van de JJI onderling, en tussen medewerkers van de JJI en de docenten van de school – komt steeds verder in de knel. Ook staan medewerkers vanwege de personele onderbezetting regelmatig (onvoorbereid) op een andere leefafdeling waar ze de jeugdigen niet zo goed kennen. Hierdoor worden zij onvoldoende in staat gesteld om mogelijke (risico)signalen van jeugdigen van die leefafdeling tijdig te (her)kennen.

3. Toekomstgericht handelingsperspectief voor de JJI's blijft (te lang) uit.
De inspecties concluderen dat een toekomstgericht handelingsperspectief voor de JJI's te lang uitblijft. De tijdelijk ingevoerde noodmaatregelen in 2023 en het uitblijven van de wijziging van de Bjj leiden tot het verschillend naleven van de geldende normen door de JJI's, wat rechtsongelijkheid voor jeugdigen creëert.

Jeugdigen vinden het niet eerlijk als zij een dag op kamer moet blijven, terwijl het dagprogramma van een andere leefafdeling wel doorgaat. De jeugdigen krijgen het vaak ook pas heel laat medegedeeld dat hun activiteit niet doorgaat en dat ze op hun kamer moeten blijven. De onvoorspelbaarheid van beslissingen, weinig uitleg en late communicatie zorgen bovendien voor gevoelens van onmacht en onrust onder jeugdigen.

De JJI's maken eigen afwegingen om te komen tot (dagelijkse) keuzes tussen de uitvoering van het (alternatieve) dagprogramma van jeugdigen en de personele inzet. Dit resulteert in onvoorspelbaarheid voor jeugdigen en verschillen tussen de JJI's. Zo wordt bijvoorbeeld in JJI Lelystad een structureel ingekort dagprogramma van 69 uur per week gehanteerd, in Teylingereind 70 uur en in RJJI De Hartelborgt 65 uur. Daar komt bij dat JJI's ook verschillend invulling geven aan de individuele activiteiten op kamer. Sommige JJI's hebben hiervoor doe-boxen geïmplementeerd, andere JJI's bieden deze doe-boxen gedeeltelijk (in pilotvorm)

[19] Zie Doelgroeponderzoek Justitiële Jeugdinrichtingen, WODC, 25 maart 2026.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

aan of zijn deze nog aan het implementeren. De inspecties vinden deze situatie onwenselijk.

4. De noodzakelijke uitbreiding van JJI-capaciteit zet de kwaliteit van het verblijf en de veiligheid in de JJI's extra onder druk.
De inspecties concluderen dat het realiseren van de noodzakelijke uitbreiding van JJI-capaciteit het stelsel van JJI's extra onder druk zet. Het zorgt enerzijds voor spanning op de snelheid en de kwaliteit waarin de groei moet plaatsvinden. Tegelijkertijd verhoogt het ook de druk op de bestaande JJI-capaciteit en daarmee op de kwaliteit van het verblijf van jeugdigen en de veiligheid van jeugdigen en medewerkers in de JJI's.

De realisatie van uitbreiding van JJI-capaciteit verloopt vanwege de grote personele krapte zeer moeizaam. Enerzijds worden nieuwe leefafdelingen geopend. Tegelijkertijd wordt regelmatig bestaande capaciteit tijdelijk buiten gebruik gesteld of verblijven jeugdigen meer op hun kamer als gevolg van de toegenomen druk op personeel. Zo is de nieuwe JJI De Haven – die gefaseerd opende vanaf oktober 2024 – nog altijd niet op de maximaal bruikbare capaciteit van 64 plekken.[20] In Teylingereind is recent een 17e groep geopend. Desondanks staat de JJI onder continue druk om de groeiopdracht naar 20 leefgroepen te realiseren. De recente opening van de nieuwe groep leidde direct tot een hogere werkdruk en extra inperkingen van het dagprogramma van alle jeugdigen.[21] Vanaf medio 2027 wordt verwacht dat de JJI-capaciteit gefaseerd uitbreidt met de opening van een nieuwe JJI in Harreveld onder verantwoordelijkheid van Stichting Pluryn. De Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie van het Onderwijs hebben zorgen of Stichting Pluryn voldoende in staat is om hier op structurele en systematische wijze sturing aan te geven.[22]

Ook met de geplande uitbreidingen in de huidige JJI's en de nieuwe JJI in Harreveld is voorzien dat een capaciteitstekort van 30 JJI-plekken in 2030 bestaat.[23] Het realiseren van voldoende JJI-capaciteit achten de inspecties noodzakelijk. Maar zij maken zich ernstige zorgen over de bestaande en nog verder groeiende capaciteitsbehoefte op korte en langere termijn voor de JJI's en de aanhoudende druk op het stelsel als gevolg hiervan.

5. ***Alle gepleegde inzet sinds 2019 resulteerde niet in het beoogde effect.***
De inspecties concluderen dat – na het besluit van uw ambtsvoorganger in 2019 om 128 JJI-plaatsen gefaseerd af te stoten – de daaropvolgende inspanningen van uw ambtsvoorgangers en u niet hebben geresulteerd in het beoogde effect. De druk op de JJI's is onverminderd hoog. Het is bovendien niet gelukt om de negatieve gevolgen hiervan voor de jeugdigen tot een minimum te beperken.

De gewenste verbetering ten aanzien van het waarborgen van de kwaliteit van verblijf en behandeling van jeugdigen en het op orde brengen van de (randvoorwaarden voor de) personele bezetting in de JJI's is uitgebleven. De JJI's

[20] De aanvankelijke planning was dat alle leefafdelingen van JJI De Haven op 1 september 2025 geopend zouden zijn. Momenteel zijn vijf van de zes leefafdelingen open. Het is niet bekend wanneer de zesde afdeling opengaat.
[21] Zie Inspectiebrief bevindingen toezichtbezoek Teylingereind en De Burcht, 10 september 2026.
[22] Zie Inspectiebrief Bevindingen toezichtbezoek JJI Lelystad en Stedenschool, 28 juli 2026.
[23] Zie Kamerbrief PMJ-ramingen t/m 2030, 19 juni 2025 en Kamerbrief Voortgang justitiële jeugd, 17 april 2026.

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

staan aanhoudend voor ingewikkelde dilemma's die voor een belangrijk deel buiten hun invloedsfeer liggen. Dagelijks betekent dit dat medewerkers op de werkvloer ingrijpende keuzes moeten maken tussen de rechtspositie van jeugdigen en de veiligheid van medewerkers en jeugdigen. Door de capacitaire en personele tekorten wordt ook het onderwijs geraakt en is het recht van jeugdigen op passend onderwijs in JJI's onvoldoende gewaarborgd.

Dringende oproep
De conclusies schetsen een stelsel van JJI's dat onder grote aanhoudende druk staat en waarin het pedagogisch uitgangspunt verder naar de achtergrond raakt. De inspecties hebben hier sinds 2019 met vele toezichtsactiviteiten en brieven hun ernstige zorgen over geuit. Het is noodzakelijk en urgent dat de randvoorwaarden voor de JJI's worden verbeterd zodat de JJI's weer met spoed in staat worden gesteld om op planmatige wijze uitvoering te geven aan een verantwoord, veilig verblijf en passende behandeling van jeugdigen.

Als verantwoordelijk bewindspersoon bent u aan zet. De inspecties vinden het positief dat u zich inzet om te komen tot uitbreiding van JJI-capaciteit en een herziening van de opgave van de JJI's. De inspecties onderstrepen het belang hiervan. Tegelijkertijd roepen de inspecties u dringend op tot het maken van keuzes, voor de korte termijn én voor een toekomstgericht handelingsperspectief op de lange termijn. Daarbij benadrukken de inspecties dat het belang en het perspectief van jeugdigen fundamenteel onderdeel moeten zijn van toekomstige (beleidsmatige) keuzes.[24] Dit vraagt om:

1. Een actieplan JJI's, gericht op de korte termijn tot aan de implementatie van de herziene opgave van de JJI's en de inwerkingtreding van de wijziging van de Bjj.
2. Een toekomstgerichte, uitvoerbare opdracht voor de JJI's waarin het pedagogisch uitgangspunt centraal staat.

Hieronder lichten de inspecties hun oproep nader toe.

1. Actieplan JJI's
De inspecties vinden het noodzakelijk dat u als stelselverantwoordelijke de regie pakt en de ondergrens van de kwaliteit van het verblijf en de behandeling van jeugdigen in de JJI's met klem bewaakt. Dit vraagt om keuzes voor de korte termijn, voor de periode tot aan de implementatie van de herziene opgave van de JJI's en de inwerkingtreding van de wijziging van de Bjj. De inspecties roepen u daarom op om te komen tot een actieplan JJI's, gericht op:

- Het vaststellen en bewaken van de ondergrens van de kwaliteit van een verantwoord verblijf en passende behandeling van jeugdigen in de bestaande JJI-capaciteit.
- Het vinden van een verantwoord evenwicht tussen het bewaken van de kwaliteit van het verblijf en de behandeling van jeugdigen in de JJI's enerzijds en de realisatie van de uitbreiding van JJI-capaciteit anderzijds.
- Het hanteren van een landelijk en eenduidig afwegingskader voor besluitvorming over de uitbreiding van JJI-capaciteit of het buiten gebruik

[24] Zie artikel 3 van het Verdrag inzake de rechten van het kind

Inspectie Justitie en Veiligheid
Directie Beschermen, Straffen en Handhaving
Afd. Straffen

Datum
10 september 2026

Onze referentie
8017172

stellen van JJI-capaciteit (inclusief de tijdelijk ingerichte HvB-afdeling), met ingebouwde go/no-go-beslismomenten.
- Het hanteren van een landelijk en eenduidig afwegingskader voor de JJI's om te komen tot keuzes op het gebied van:
    a. Het (alternatieve) dagprogramma van jeugdigen.
    b. De kwantitatieve en kwalitatieve personele inzet op de leefafdelingen.

2. Een uitvoerbare opdracht voor de JJI's waarin het pedagogisch uitgangspunt centraal staat

De inspecties verwachten dat u met een zorgvuldig traject van herbezinning kunt komen tot een nieuwe, uitvoerbare opdracht voor de JJI's. De inspecties vragen u nadrukkelijk om hierbij geleerde lessen expliciet te betrekken en de volgende waarborgen niet uit het oog te verliezen:

- Het pedagogisch uitgangspunt dient richtinggevend te zijn bij de vrijheidsbeneming van jeugdigen. Dit betekent het garanderen van een passend en verantwoord verblijf, gericht op ontwikkeling, resocialisatie en een veilige terugkeer van jeugdigen naar de samenleving, inclusief een veilig, pedagogisch leef-, behandel- en werkklimaat voor jeugdigen en medewerkers in de JJI's.
- Het belang en het perspectief van jeugdigen dient fundamenteel onderdeel te zijn van toekomstige beleidskeuzes.
- Het tegengaan van rechtsongelijkheid voor jeugdigen door zorg te dragen voor een eenduidig normenkader, vastgelegd in wet- en regelgeving.
- Het zorgen voor een veerkrachtig en weerbaar stelsel van JJI's, dat blijvend in staat wordt gesteld om te kunnen anticiperen op toekomstige schommelingen in de benodigde JJI-plekken.

Met deze brief roepen de inspecties u dringend op om de JJI's met spoed weer in staat te stellen om de vrijheidsbeneming van jeugdigen in een ontwikkelingsgerichte, veilige en gezonde omgeving te garanderen. De inspecties blijven zich onverkort inzetten om het toezicht op de JJI's effectief uit te voeren.

De inspecties zijn desgewenst bereid een nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,
Mede namens de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd,

Mr. E.G.M. Huijzer
Waarnemend Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en Veiligheid